

European Bird Watch 28-29 sept. 1996.

PEER BUSINK.

Vogelkijkweekend

Bird Life International had het initiatief genomen om een internationale manifestatie omtrent vogels te organiseren. Op zaterdag 28 en zondag 29 september 1996 werd een vogelkijkweekend georganiseerd, dat in het teken stond van de belangrijkste Europese vogelbiotopen.

Ook kon men in dit weekend een vogeltrekpost bemannen, en zodoende door zelf passief te zijn, de activiteiten aan de vogels overlaten.

Er was een groot verschil in het weer van de zaterdag en de zondag. Zaterdag was het redelijk weer, maar zondag regende het langdurig. Dit was ook landelijk zo, zelfs Europees. Alleen in het verre zuiden liet de zon zich op de zondag zien.

Aantallen

In Europa hebben in totaal 30 landen deelgenomen en hebben meer dan 64.000 mensen meer dan 2½ miljoen vogels geteld. Dit aantal was verdeeld over 395 soorten.

Polen bleek het soortenrijkst te zijn, met 212 soorten. De Spreeuw was hier verreweg het talrijkste. In Griekenland-Bulgarije was men getuige van de trek van de Zwarte Ooievaar, de beide Europese pelikaan-soorten en Monniksgieren. In Turkije was de "top 3" resp.: Schreeuwarend, Buizerd, Balkansperwer, een combinatie die wij in de Kempen nauwelijks kunnen voorstellen.

Het is aardig om eens te zien wat de plaats van Nederland is, ten opzichte van vogelend Europa. Daarom heb ik een tabelletje gemaakt van de "top 12" die deze feiten naast elkaar zet.

Plaats	Deelnemers		Evenementen		Vogels	
	Land	Aantal	Land	Aantal	Land	Aantal
1	Spanje	25.000	Rusland	500	Nederland	624.723
2	Oekraïne	9.900	Oekraïne	350	Zweden	300.000
3	Finland	4.000	Frankrijk	210	Oekraïne	280.000
4	Rusland	4.000	Nederland	139	Hongarije	215.678
5	Griekenland	4.000	Hongarije	91	Polen	215.000
6	Zwitserland	3.048	Spanje	85	Finland	200.00
7	België	2.000	Finland	50	Spanje	150.000
8	Frankrijk	1.871	Zwitserland	38	Noorwegen	90.120
9	Italië	1.550	Litouwen	33	Zwitserland	82.801
10	Bulgarije	1.000	Slowakije	31	Litouwen	76.300
11	Hongarije	758	Italië	31	Frankrijk	68.012
12	Nederland	712	Roemenie	27	Tsjechië	50.400

Opmerkingen

Opvallend is dat een birdwatching-land bij uitstek, zoals Groot-Brittannië betaamt te zijn, in de rijtjes ontbreekt. Ook Duitsland wat toch geacht wordt een natuur- en milieubewust land te zijn (in sommige deelstaten zijn Die Grünen de tweede partij), komt in de rijtjes niet voor.

Wanneer je verder de tabel bekijkt dan valt mij op dat wat deelnemers betreft enkele beruchte, vogelschietende landen meer menskracht gemobiliseerd hadden dan het "vogelminnend" Nederland (80.000 leden Vogelbescherming). Met het aantal georganiseerde excursies komt ons land op plaats vier.

Het aantal getelde exemplaren was in ons land verreweg het grootste. Bijna een kwart van alle in Europa getelde exemplaren werd in Nederland waargenomen. Een aanzienlijk deel hiervan werd in het Waddengebied gezien. Dit geeft weer eens aan hoe belangrijk, het toch dichtbevolkte Nederland met zijn rivierdelta's en zijn Waddenzee, is voor de internationale vogelwereld.

Onze VWG

Naast 81 andere Nederlandse vogelwerkgroepen nam ook Vogelwerkgroep de Kempen deel aan de European Birdwatch. We hadden gekozen voor vogeltrektelposten, en wel voor twee stuks. Op zaterdag werd een telpost bemand door Albert Vrijaldenhoven en Jacques van Kessel op de Buikheide in Vessem. Op zondag werd de reguliere trektelpost "Strabrecht" bemand door Henk Munsters, Hans Hermans en ondergetekende.

Van te voren had de VWG persberichten verstuurd naar dag- en regiobladen met de benodigde informatie, om belangstellenden in de gelegenheid te stellen om

met vogelen in aanraking te komen. Later bleek, dat er alleen berichtgeving was verschenen over de telpost van zaterdag. Achteraf is dit een profetische ingeving geweest van de streekjournalist. Want op zaterdag was het redelijk weer, op zondag daarentegen was het knudde.

Albert en Jacques werden bezocht door ongeveer 30 mensen. De Strabrechtgroep werd vergast door één gezin. Toch nog echte belangstellenden, die de miezerregen getrotseerd hadden? Helaas, ze kwamen toevallig langs en de vader wilde aan ons enkele dingen over de "natuur" vragen. En wel voor zijn dochter, die een werkstuk voor school moest maken en dit niet zelf aan ons durfde te vragen.

Onze aantallen

Om eens te zien hoe het aantal waargenomen vogels van onze twee telposten zich verhoudt tot de rest van Nederland, heb ik in de volgende "Top20"-tabellen de aantallen vergeleken.

Hoe deze getallen Europees liggen, kon helaas niet nagegaan worden omdat in het verslag deze gegevens ontbreken.

Telpost Buikheide telde 32 soorten (waaronder Appelvink), telpost Strabrecht telde 30 soorten, in Nederland werden 202 soorten geteld.

Zoals eerder gezegd vallen de resultaten van de twee telposten niet met elkaar te vergelijken door het grote verschil in weersomstandigheden. Toch is wel te zien dat in de Kempen de Vlaamse Gaai boven normaal is doorgetrokken (invasie) en dat Aalscholvers boven het binnenland naar het zuiden trekken.

Opmerkelijk is dat in de Nederlandse lijst erg veel kust- en watervogels voorkomen.

Top20 van Nederland en de telposten van Vogelwerkgroep de Kempen.

Nederland (za+zo)			Trektelepost Buikheide (za)			Trektelepost Strabrecht (zo)		
1	Scholekster	82.617	1	Vlaamse Gaai	69	1	Spreeuw	162
2	Kokmeeuw	61.028	2	Kievit	60	2	Graspieper	70
3	Wulp	56.087	3	Boerenwaluw	56	3	Vlaamse Gaai	39
4	Spreeuw	48.016	4	Vink	51	4	Zwarte Kraai	30
5	Bonte Strandloper	44.499	5	Kneu	36	5	Witte Kwikstaart	21
6	Kievit	32.158	6	Graspieper	33	6	Vink	14
7	Smient	32.106	7	Aalscholver	23	7	Boerenwaluw	11
8	Zilvermeeuw	31.259	8	Zanglijster	18	8	Grote Lijster	7
9	Wilde eend	29.629	9	Kokmeeuw	17		Sijs	7
10	Bergeend	26.209		Houtduif	17	10	Aalscholver	6
11	Stormmeeuw	16.491	11	Witte Kwikstaart	16		Gele Kwikstaart	6
12	Kluut	14.165	12	Grote Lijster	14		Koolmees	6
13	Meerkoet	9.562	13	Sijs	11	13	Houtduif	5
14	Grauwe Gans	8.381	14	Nijlgans	7	14	Torenavalk	4
15	Tureluur	8.291	15	Veldleeuwerik	5	15	Groene Specht	2
16	Houtduif	6.894		Zwarte Kraai	5		Kneu	2
17	Rotgans	5.021		Spreeuw	5		Holenduif	2
18	Boerenwaluw	5.923	18	Sperwer	4		Roodborsttapuit	2
19	Aalscholver	5.408	19	Torenavalk	2		Goudhaantje	2
20	Pijlstaart	5.177		Zwarte Specht	2		Ekster	2

Het mag nog eens gezegd worden wanneer je resultaten van een happening zoals deze Eurobirdwatch gaat vergelijken, je dan moet je je realiseren dat dit gebeurt met momentopnamen waarin veel factoren verschillend kunnen zijn. Maar wat mij betreft mag BirdLife in de herfst van 1997 weer zoiets organiseren. Want wanneer er niets gedaan wordt, dan weet je ook niets en nu .... iets.

En door onze deelname is onze bibliotheek weer verrijkt met het uitstekende boek "Birds in Europe" en met het verslag van dit Europese telweekend, waaruit ik de gegevens heb gehaald.

Literatuur:

Verslag van de European Birdwatch 1996, Vogelbescherming Nederland

